

Зимно-пролетна смъртност

Автор: рН

Понеделник, 21 Ноември 2011г. 19:44ч. -

Под зимно-пролетна смъртност се разбира измирането на част от пчелите или цели семейства през зимата или рано напролет.

През време на зимуването нормално силата на семействата намалява поради това, че част от пчелите умират от стареене. Липсата на пило през зимата не дава възможност тази загуба да се компенсират с млади пчели. Макар и с намален състав, пчелните семейства навлизат в пролетта и са в състояние не само да възстановят индивидите си, но и да се развият за следващия активен сезон.

При неблагоприятни условия на зимуването – продължително задържане на студено време и невъзможност за очистително облитане, недобре защитени от ветровете пчелини, влажни гнезда, недостатъчни или недоброкачествени хранителни запаси и особено наличие на манов мед или кристализирал, безпокоене на пчелите от мишки или други животни, паразити (вароатоза), осиротяване и др. – подморът на дъното на кошерите е голям или загиват цели пчелни семейства. Смъртността е още по-голяма, ако наред с посочените неблагоприятни условия в гнездата е имало и някаква зараза (ноземни спори, хафниозни или септецемийни бактерии и др.). В такива случаи измирането продължава и след затоплянето на времето, тоест след очистителното облитане през пролетта.

Зимно-пролетната смъртност у нас нанася големи щети на пчеларството както поради умирането на голям брой семейства, така и в следствие на още по-голям брой от частично измиране на пчелите им. През студените и продължителни зими в Северна България средната смъртност може да достигне до 12 %, в някои пчелини дори до 80-100 %. Най-висока зимно-пролетна смъртност (умрели семейства) се наблюдава в пчелините, които са поразени от нозематоза и в които семействата са били зазимени върху манов мед. Когато липсва зараза, а има наличност на манов мед, смъртността може да достигне 30-40 %; при липса на манов мед тя е не повече от 4-5 %.

Не малко пчелни семейства у нас отслабват или напълно загиват поради зазимяване с недостатъчни количества мед или поради неправилно разположение на медовите запаси. Според непълни данни, у нас всяка година загиват през зимно-пролетния

Зимно-пролетна смъртност

Автор: рН

Понеделник, 21 Ноември 2011г. 19:44ч. -

период 2-2,5 % от пчелните семейства, а през някои години и в отделните райони с нозематоза, манова паша и др (Северна България, Странджа планина и др.) – дори до 10-12 %. Тези данни се потвърждават и от направените проучвания за смъртността на пчелните семейства от колектива на Пламен Димов през лятото на 2011 г. в 15 области у нас.

След разпространението на вароатозата (1972 г) и новият възбудител на нозематозата - *Nosema Ceranae* в нашата страна се наблюдава повишаване и изтегляне на зимно-пролетната смъртност към крайните есенни, началните зимни месеци и началото на пролетта, поради което би могло да се говори за есенно-зимно-пролетна смъртност.

Това удължаване се дължи на обстоятелството, че пчелите от силно опаразитените с акари и ноземни спори семейства напускат масово кошерите още през есента, дори не са редки случаите на цялостно опразване на кошерите в края на октомври, през ноември и началото на пролетта. Затова допринасят многобройните третирания с противовароатозни ВМП или непровеждане на такива, както и масовото опаразитяване на пилото в края на лятото и през есента. Към тях се отнасят и непровеждането на лечебни и профилактични ДЗПчП против нозематоза през пролетта и есента.

Причините за зимно-пролетната смъртност се установяват въз основа на диагностиката в пчелина и на резултатите от лабораторното изследване.

За предпазване на пчелните семейства от висока зимно-пролетна смъртност е необходимо да се спазват всички ДЗПчП и ветеринарно-санитарни изисквания при отглеждане на семействата.

в. Пчела и кошер